

**MİRASÇININ MİRASBIRAKANI ARAYIP
SORMAMASI, MİRASBIRAKANA İLĞİ
GÖSTERMEMESİ, ANNE VE BABASINA HABER
VERMEDEN ONLARIN TANIMADIĞI BİRİYLE
EVLENMESİ MİRASÇILIKTAN ÇIKARMA SEBEBİ
OLABİLİR Mİ?***

**YARGITAY 3. HUKUK DAİRESİNİN 26.01.2021
TARİHLİ VE E. 2019/5571 K. 2021/471 SAYILI
KARARININ İNCELENMESİ**

*Do the Heir's Being Out of Touch with His or Her Testator and the
Marriage of the Heir Without the Consent of His or Her Parents and
to Someone that His or Her Parents Do Not Know, Constitute a Legal
Ground for Disinheritance?*

*The Analysis of the Judgment of the 3rd Civil Chamber of the
Cassation Court Dated 26.01.2021 and Numbered E. 2019/5571
K.2021/471*

Tuba BİRİNCİ UZUN*
Ayşegül DÖRTTEPE OKUTAN**

ÖZET

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 26.01.2021 tarihli ve E. 2019/5571 K. 2021/471 sayılı kararına konu olayda mirasbırakan; davacı mirasçı kızının

---

Makalenin Geliş Tarihi: 29.11.2022, **Makalenin Kabul Tarihi:** 10.12.2022.

* Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı, E-posta: tbirinciuzun@akdeniz.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0185-0619.

** Dr. Öğr. Üyesi, Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı, E-posta: aysegul.okutan@antalya.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5890-182X.

Bu çalışma, 07 Ekim 2022 tarihinde Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi tarafından düzenlenen Yeni İçtihatlar: Ulusal, Uluslararası ve Yabancı Mahkeme Kararlarının Değerlendirilmesi Sempozyumu'nda sunulan "Mirasçının Mirasbırakanı Arayıp Sormaması, Mirasbırakana İlgi Göstermemesi Mirasçılıktan Çıkarma Sebebi Olabilir mi? Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 26.01.2021 tarihli ve E. 2019/5571 K. 2021/471 Sayılı Kararının İncelenmesi" başlıklı bildirden geliştirilerek hazırlanmıştır.

anne ve babasının rızası bulunmaksızın evden ayrıldığını, haber vermeden anne ve babasının tanımadığı biriyle evlendiğini, bayramlarda ve önemli günlerde ailesini aramadığını, boşandıktan sonra eski eşiyle nikâhsız olarak yaşamaya devam ettiğini, rica minnet üzerine zoraki eve geldiği son dönemde de anne ve babasına yabancı biri gibi davrandığını ve etrafa özel hayatı ile geçmişi hakkında bazı şeyler anlatarak anne ve babasını kötülediğini ileri sürmüş ve aile hukukundan doğan yükümlülüklerini önemli ölçüde yerine getirmede bahisle davacı mirasçı kızını mirasçılıktan çıkarmıştır. İlgili Yargıtay kararında, ileri sürülen vakıaların mirasçılıktan çıkarma sebebi sayılabilecek nitelik ve nicelikte bulunduğu, davacının anne ve babasına karşı olan aile hukukundan doğan yükümlülüklerini büyük ve kusurlu davranışlarıyla yerine getirmede belirtilmiştir. Ancak, Yargıtay'ın bu kararının gerekçesi, Türk Medeni Kanunu'nun 510. maddesine uygun olmadığı gibi, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun da aksi yönde bazı kararları vardır.

Anahtar Kelimeler: Mirasçılıktan Çıkarma, Saklı Pay, Aile Hukukundan Doğan Yükümlülükler, İlgi Göstermeme.

ABSTRACT

In the event subject to the judgment of the 3rd Civil Chamber of the Cassation Court dated 26.01.2021 and numbered E. 2019/5571 K. 2021/471, the testator disinherit his daughter, who is the claimant, due to her significant breach of duties arising from family law, by asserting that his daughter moved from home without her parents' consent, got married to someone that her parents did not know, did not visit or call her parents on religious festivals and special occasions, continued to live with her former husband after divorce, behaved to her parents as a stranger and denigrated her parents by telling to other persons about her private life and her past when she came home forcibly upon request during the last days of the testator. At this case, the Cassation Court rendered in its decision that, considering their nature and quantity, the alleged facts constituted a legal ground for disinheritance. However, the justification of the judgment is not incompliance with the article 510 of Turkish Civil Code and there are also some judgments of the Cassation Court of General Assembly of Civil Chambers which are contrary to the relevant judgment.

Keywords: Disinheritance, Reserved Share, Duties Arising from Family Law, Lack of Care.

I. OLAYIN ÖZETİ

Mirasbırakan baba; davacı mirasçı kızının anne ve babasının rızası bulunmaksızın evden ayrıldığını, haber vermeden anne ve babasının tanımadığı biriyle evlendiğini, bayramlarda ve önemli günlerde ailesini aramadığını, boşandıktan sonra eski eşiyle nikâhsız olarak yaşamaya devam ettiğini, rica minnet üzerine zoraki eve geldiği son dönemde de anne ve babasına yabancı biri gibi davrandığını ve etrafa özel hayatı ile geçmiş hakkında bazı şeyler anlatarak anne ve babasını kötülediğini ileri sürmüş ve aile hukukundan doğan yükümlülüklerini önemli ölçüde yerine getirmedikten bahisle davacı mirasçı kızını ölüme bağlı tasarruflarıyla mirasçılıktan çıkarmıştır.

Davacı mirasçı; tek çocuk olduğunu, yurt dışında eğitimini tamamladığını, 1986 yılında ülkesine döndüğünü, vasiyetnamede belirtilen hususların gerçeği yansıtmadığını, annesiyle birlikte bir şirket kurduklarını, şirketin kayıt ve muhasebe evrakının annesi tarafından gizlice alındığını, şirketin işleyişinin imkânsız hale geldiğini, hayatını idame ettirmek için arkadaşlarından destek aldığını, mirasbırakan ile aralıklarla görüşmeye devam ettiğini, babasının ölümünün kendisinden gizlendiğini, somut olayda mirasçılıktan çıkarma koşullarının oluşmadığını ileri sürmüş ve vasiyetnamenin iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı anne; davacı kızının çalışma hayatı boyunca ortaklarıyla anlaşamayan, çalıştığı şirketlerde geçimsizliğinden ötürü işine son verilen birisi olduğunu, davacının mirasçılıktan çıkarılmasını haklı kılan sebeplerin bulunduğunu ve bunların açıkça kanıtlandığını ileri sürerek davanın reddine karar verilmesi istemiştir.

II. İLK DERECE MAHKEMESİNİN KARARI

Yapılan yargılama sonucunda ilk derece mahkemesi tarafından davanın reddine karar verilmiştir. Kararın gerekçesinde; babasının sosyal ve ekonomik durumu sebebiyle davacının yurt dışında okutulduğu, çok rahat bir hayat sürmesi sağlanmış olmasına rağmen ticari hayattaki beklentilerinin gerçekleşmemesi üzerine davacının ailesinin yanından ayrıldığı, davacının kendisini çevreye nörolog olarak tanıttığı, kendisini kurucusu olmadığı derneğin kurucusuymuş gibi gösterdiği, davacının kendisini etrafa farklı bir kişi gibi tanıttığı ve kendisinin de buna inanarak ailesinden tamamen kopuk bir hayat sürdüğü, davacının ailesinin onaylamadığı bir evlilik yaptığı ve boşandıktan sonra da eski eşiyle nikâhsız olarak yaşamaya devam ettiği, babası tarafından başka şahıslar aracılığıyla bulunarak hastalığı sırasında

davacının babasının evine getirildiği, davacının mirasbırakana ve öz annesine yönelik olarak ziyaret etmeme, hatırlı sormama, annesi ve babası ile toplumun genel kabulü dışında ailenin onurunun ihlali olarak değerlendirilen nikâhsız birlikte yaşama gibi eylemlerde bulunduğu, bunların yanı sıra babasına yönelik bunun mezarı var mı şeklinde olumsuz ifadeler kullanmak suretiyle davacının mirasçılıktan çıkarma koşullarının gerçekleşmesine sebep olduğu belirtilmiştir.

III. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNİN KARARI

Bölge Adliye Mahkemesi tarafından, ilk derece mahkemesinin kararının kesin olarak kaldırılmasına karar verilmiştir. Kararın gerekçesinde; ilk derece mahkemesinin kararında belirtilen hususların davacının mirasbırakana veya mirasbırakanın ailesi üyelerine karşı aile hukukundan doğan yükümlülüklerini yerine getirmedeğinin kabulü bakımından yeterli olmadığı, ilk derece mahkemesi tarafından mirastan çıkarma sebebi olarak gerekçede yer verilen davacı davranışlarının ve bahsi geçen durumların davacının kişilik özelliklerinden, kuşak farkından, hatta anne-baba tarafından sağlanan yurt dışı eğitimi ve burada edinilen farklı kültür kazanımlarından kaynaklandığı; evlilik kararının ve evliliğin bitmesinden sonra da boşandığı eşiyile bir arada yaşama iradesinin yetişkin bir insan olan davacıya ait olduğu, davacının ailesinden uzaklaşmasında, mirasbırakanın ve davacının annesi olan davalının, davacıya karşı tutum ve davranışlarının önemli ölçüde etkili olduğu, mirasbırakanın bu olayları düzeltmeye yönelik bir tasarrufu ve çabası bulunduğunun ispatlanamadığı, bu noktada mirasbırakanın kusurlu davranışıyla ıskata neden olan olaylara sebep olmaması gerektiği yönündeki yerleşik yargı kararlarının göz önüne alınması gerektiği belirtilmiş ve somut olayda mirasçılıktan çıkarma sebeplerinin varlığının davalı tarafından ispat edilemediği kabul edilmiştir.

IV. YARGITAY KARARI

Yargıtay 3. Hukuk Dairesi, Bölge Adliye Mahkemesi kararının davalı yararına bozulmasına karar vermiştir. İlgili Yargıtay kararında, davacı mirasçının mirasbırakan babasına ve davalı annesine karşı ilgisiz kaldığının tanık beyanlarıyla sabit olduğu ve dinlenen tanık beyanlarına göre, mirasbırakanın ileri sürdüğü vakıaların mirasçılıktan çıkarma sebebi sayılabilecek nitelik ve nicelikte bulunduğu, davacının anne ve babasına karşı olan aile hukukundan doğan yükümlülüklerini büyük ve kusurlu davranışlarıyla yerine getirmedeğii belirtilmiştir.

V. HUKUKİ SORUN

Davacı mirasçının talebi ile davalı annenin savunması incelendiğinde, uyumsuzluğun davacı mirasçının anne ve babasını aramamasının, onlara ilgi göstermemesinin, anne ve babasının rızası olmaksızın evden ayrılmasının, anne ve babasına haber vermeden onların tanımadığı biriyle evlenmesinin ve boşandığı eşiyile nikâhsız birliktelik yaşamasının mirasçılıktan çıkarma sebebi teşkil edip etmeyeceği noktasında toplandığı anlaşılmaktadır.

VI. DEĞERLENDİRME

A. Genel Olarak Saklı Paylı Mirasçılık

Mirasbırakanın terekesi üzerinde külli halef sıfatıyla hak sahibi olan kişiye mirasçı denir¹. Mirasçılık sıfatı ya kanundan doğar ya da mirasbırakanın iradesine dayanır. Buna göre, iki çeşit mirasçı vardır. Birincisi, yasal mirasçısıdır; ikincisi, atanmış mirasçısıdır.

Yasal mirasçılardan bazıları saklı paylı mirasçısıdır. Saklı pay, mirasbırakanın üzerinde tasarrufta bulunamayacağı miras payıdır. Başka bir deyişle, saklı pay mirasbırakan tarafından bertaraf edilemeyen miras payıdır². Saklı paylı mirasçılar, birinci zümrede mirasbırakanın altsoyudur; altsoyun saklı payı, yasal miras payının yarısıdır. İkinci zümrede, yalnızca mirasbırakanın ana ve babası saklı paylı mirasçısıdır³; bunların saklı payları,

¹ Paul-Henri Steinauer. Le droit des successions (Bern: Stämpfli Editions, 2. édition, 2015), N. 25; Zahit İmre ve Hasan Erman, Miras Hukuku (İstanbul: Der Yayınları, 13. Basım, 2017), s. 12; Mustafa Dural ve Turgut Öz, Türk Özel Hukuku, Cilt: IV: Miras Hukuku (İstanbul: Filiz Kitabevi, 16. Basım, 2021), N. 43; Osman Gökhan Antalya, Marmara Hukuk Yorumu-Miras Hukuku Cilt: III (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 4. Basım, 2019), N.101; Ahmet Kılıçoğlu, Miras Hukuku (Ankara: Turhan Kitabevi, 11. Basım, 2021), s. 26; Bilge Öztan, Miras Hukuku (Ankara: Yetkin Yayınları, 12. Basım, 2021), s. 14; Rona Serozan ve Baki İlkay Engin, Miras Hukuku (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 8. Basım, 2022), § 1 N. 139; Mehmet Ayan, Miras Hukuku, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 9. Basım, 2016), s. 33; Fikret Eren ve İpek Yücer Aktürk, Türk Miras Hukuku (Ankara: Yetkin Yayınları, 4. Basım, 2021), N. 73; Suat Sarı, Uygulamalı Miras Hukuku (İstanbul: Filiz Kitabevi, 3. Basım, 2016), s. 19.

² Steinauer, N. 354; Antalya, N. 1203; Sarı, s. 75; Kürşat Nuri Turanboy, Mirasbırakanın Denkleştirme ve Tenkise Bağlı Sağlararası Hukuki İşlemleri (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 1. Basım, 2010), s. 45; Tahir Çağa, Türk-İsviçre Hukukuna Göre Mahfuz Hisseli Mirasçılarının Hukuki Vaziyeti (İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1. Basım, 1950), 3; Eren ve Yücer Aktürk, N. 710.

³ İkinci zümrede kardeşlerin saklı payı, 4.5.2007 tarihli ve 5650 sayılı Türk Medeni Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kaldırılmıştır. Bu kanun, 26518 sayılı ve 10 Mayıs 2007 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

yasal miras paylarının dörtte biridir. Üçüncü zümrede ise saklı paylı mirasçı yoktur. Bunların dışında, sağ kalan eş de mirasbırakanın saklı paylı mirasçısıdır; birinci veya ikinci zümreyle birlikte mirasçı olması halinde miras payının tamamı, diğer hallerde ise miras payının dörtte üçü, sağ kalan eşin saklı payıdır. Saklı paylı mirasçılar sınırlı sayıda olup⁴, bunların saklı payları da yasal miras paylarının bir bölümünden ibarettir⁵.

Türk Medeni Kanunu'nun 505. maddesinin birinci fıkrasında açıkça belirtildiği üzere, mirasçı olarak altsoyu, ana ve babası veya eşi bulunan mirasbırakan, mirasının saklı paylar dışında kalan kısmında ölüme bağlı tasarrufta bulunabilir. Bu mirasçılardan hiçbiri yoksa mirasbırakan mirasının tamamı üzerinde tasarrufta bulunabilir (TMK md. 505 f. 2). Saklı paylar dışında kalan ve mirasbırakanın üzerinde tasarrufta bulunabileceği bu kısma, tasarruf oranı (nisabı) veya tasarruf edilebilir kısım denir⁶. Mirasbırakan, *tasarruf özgürlüğünün sınırları içinde*, malvarlığının tamamında veya bir kısmında vasiyetname ya da miras sözleşmesiyle tasarrufta bulunabilir (TMK md. 514 f. 1). Saklı paylı yasal mirasçılık kuralları nedeniyle Türk Medeni Hukuku'nda mirasbırakanın ölüme bağlı tasarruf yapma özgürlüğü sınırlıdır⁷ ve saklı paylı mirasçılar, mirasbırakanın ölüme bağlı tasarruflarına karşı korunurlar⁸. Mirasbırakanın ölüme bağlı tasarrufları nedeniyle saklı paylarının karşılığını alamayan mirasçılar, mirasbırakanın tasarruf oranını (nisabını) aşan tasarruflarının tenkisini dava edebilirler (TMK md. 560 f. 1). Saklı pay ihlalinin yaptırımını tenkistir⁹.

Görüldüğü üzere, kanun koyucu bazı yasal mirasçıları, mirasbırakanın tasarruflarına ve onun iradesine karşı korumaktadır. Bunun sebebi, bu mirasçılar ile mirasbırakan arasındaki sıkı aile bağlarıdır¹⁰. Kanun koyucuya göre sıkı ve yoğun aile bağları sebebiyle bazı yasal mirasçıların mirastan mutlaka belirli bir oranda pay almaları gerekir¹¹. Yalnızca mirastan feragat,

⁴ Mirasbırakanın saklı paylı mirasçıları belirleme yetkisi yoktur. Saklı paylı mirasçılar, kanun koyucu tarafından belirlenir (Turanboy, s. 46).

⁵ Antalya, N. 1207; Sarı, s. 75; İmre ve Erman, s. 231.

⁶ Steinauer, N. 358; Dural ve Öz, N. 1040; İmre ve Erman, s. 231; Antalya, N. 1201; Eren ve Yücer Aktürk, N. 711.

⁷ İmre ve Erman, s. 231; Dural ve Öz, N. 1038.

⁸ Dural ve Öz, N. 1038.

⁹ İmre ve Erman, s. 261; Eren ve Yücer Aktürk, N. 721

¹⁰ Dural ve Öz, N.918; Öztan, Miras Hukuku, s. 143.

¹¹ Bülent Köprülü, Miras Hukuku Dersleri: Mirasçılar – Ölüme Bağlı Tasarruflar – Mirasın İntikali (Geçmesi) (İstanbul: Fakülteler Matbaası, 2. Basım, 1985), 263; Necip Kocayusufpaşaoğlu, Miras Hukuku (İstanbul: Filiz Kitabevi, 3. Basım, 1987), 355; Antalya, N. 1203.

mirasçılıktan çıkarma ve mirastan yoksunluk gibi istisnai hallerde, mirasbırakanın tasarruf oranı (nisabı) genişler. Ancak bu hallerde de mirasbırakanın tasarruf oranının genişlemesi mutlak değildir.

B. Cezai Mirasçılıktan Çıkarma

1. Genel Olarak

TMK md. 510 hükmü uyarınca; mirasçı, mirasbırakana veya mirasbırakanın yakınlarından birine karşı ağır bir suç işlemişse ya da mirasçı, mirasbırakana veya mirasbırakanın ailesi üyelerine karşı aile hukukundan doğan yükümlülüklerini önemli ölçüde yerine getirmemişse¹², mirasbırakan ölümüne bağlı tasarrufla saklı paylı mirasçısını mirasçılıktan çıkarabilir. Buna cezai mirasçılıktan çıkarma¹³ denir. Cezai mirasçılıktan çıkarma, *aile bağına layık olmadığını gösteren kimseye uygulanan bir medeni hukuk yaptırımını, bir çeşit emniyet supabı* olarak tanımlanmaktadır¹⁴.

¹² Y. 2. HD, E. 1971/5309, K. 1971/5424, 30.9.1971 (<http://www.kazanci.com>, erişim tarihi: 21.03.2017); Y. 2. HD, E. 1976/2467, K. 1976/2802, 30.3.1976 (<http://www.kazanci.com>, erişim tarihi: 21.03.2017); Y. 2. HD, E. 2002/194, K. 2002/1169, 4.2.2002 (<http://www.kazanci.com>, erişim tarihi: 21.03.2017).

¹³ Detaylı bilgi için bkz. Kürşad Yağcı, *Cezai Mirasçılıktan Çıkarma* (İstanbul: On İki Levha, 1. Basım, 2013); Rıza Çubuklugil, “Medeni Kanunumuzda Mirastan Adi Iskatın Hüküm ve Neticeleri”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.8, S.3-4 (1951): 441-467; Rıza Çubuklugil, “Mirastan Adi Iskatın Hukuki Mahiyeti ve Sebepleri”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.7, S.3-4 (1950): 595-609; Cehdi Cihan Sezen, *Türk Hukukunda Mirastan Çıkarma* (İstanbul: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008); Beytul Fatih Karaca, *Cezalandırma Amacıyla Mirasçılıktan Çıkarma* (İstanbul: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008); Utku Baydar, *Türk Medeni Kanununa Göre Mirasçılıktan Çıkarma* (İstanbul: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005); Nur Çakın, “Türk Hukukunda Mirastan Iskat ile İlgili Problemler”, *Ankara Barosu Dergisi*, S.3 (1974): 523-536; Zarife Şenocak, “Cezai Iskat ve Cezai Iskatın Hükümleri”, Prof. Dr. Ali Bozer’e Armağan, *Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü*, Ankara (1998): 421-429; Steinauer, N. 378; Oğuz Ersöz, “Mirasçılıktan Cezalandırıcı Çıkartma”. *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Y.7, S. 14 (Aralık 2019), s. 197 vd.; Dilşah Buşra Kartal, “Yargıtay Kararları Işığında Mirasçılıktan Çıkarmanın Geçerlilik Şartları”. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, S. 30, C. 2 (Haziran 2022), s. 608 vd.; Ayşenur Şahin Caner, “Aile Hukukundan Doğan Yükümlülüklerin Önemli Ölçüde Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Mirasçılıktan Çıkarma”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, S. 13(2), (2022), s. 509 vd.

¹⁴ Arnold Escher, *Medeni Kanun Şerhi: Miras Hukuku* (Çev.: Sabri Şakir Ansay) (Ankara: Yeni Cezaevi Basımevi, 1949), s. 183; Peter Weimar, *Berner Kommentar, Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Das Erbrecht, Band III, 1. Abteilung: Die Erben*, 1.

Sıkı ve yoğun aile bağları bazen mirasçının davranışları sebebiyle zayıflar hatta kopma noktasına gelir. Böyle bir durumda, davranışlarıyla mirasbırakan ile arasındaki sıkı ve yoğun aile bağlarını koparan mirasçıyı mirasbırakanın tasarruflarına karşı korumanın bir anlamı kalmaz¹⁵. Gerçekten de aile bağları zayıflamış ise saklı paylı yasal mirasçılıkta ısrar ermenin bir anlamı yoktur¹⁶. Bu durumu öngören kanun koyucu mirasbırakana ölüme bağlı tasarrufuyla mirasçısını mirasından uzaklaştırma imkânı tanımıştır. İşte bu noktada cezai mirasçılıktan çıkarma kurumu devreye girer.

2. Mirasçılıktan Çıkarma Sebepleri

a. Mirasçının Mirasbırakana veya Mirasbırakanın Yakınlarından Birine Karşı Ağır Bir Suç İşlemiş Olması

Mirasbırakanın saklı paylı mirasçısını, mirasçılıktan çıkarabilmesi için kanunda belirtilen iki sebepten birinin gerçekleşmiş olması gerekir. Bu sebeplerden birincisi, mirasçının mirasbırakana veya mirasbırakanın yakınlarından birine karşı ağır bir suç işlemiş olmasıdır.

Mirasbırakanın bu sebebe dayanabilmesi için, mirasçının mutlaka suçtan mahkûm olması gerekmez. Başka bir deyişle kesinleşmiş mahkûmiyet kararına gerek yoktur¹⁷. Mirasçı, zamanaşımına uğradığı veya şikâyet

---

Teilband: Die gesetzlichen Erben, Die Verfügungen von Todes wegen, 1. Teil: Die Verfügungsfähigkeit, Die Verfügungsfreiheit, Die Verfügungsarten, Die Verfügungsformen, Art. 457-516 ZGB (Bern: Stämpfli Verlag, 2009), Art. 477, N. 3; Köprülü, s. 281; Yağcı, s. 33; Çubuklugil, 1950, s. 443; Sezen, s. 7, 46; Baydar, s. 5-6. Ayrıca bkz. Serozan ve Engin, § 4 N. 183: “*Mirasçılıktan çıkarma (exheredation) ... yasal mirasçının saklı payını elinden alır. Bu ağırlığı ile de tipik bir özel hukuk cezası oluşturur. MK 510-512 kurallarında düzenlenmiş olan bu cezayı haklı kılan düşünce şudur: Miras bırakanı bir eliyle arkadan hançerleyen saklı paylı hısım veya eş öteki eliyle miras talep etmeye kalkışmamalıdır*”.

¹⁵ Paul-Henri Steinauer, *Commentaire Romand, Code Civil II* (ed. Pascal Pichonnaz, Bénédicte Foëx, Denis Piotet), (Bale: Helbing Lichtenhahn, 2016), Art. 477, N. 1; Dural ve Öz, N.918. Benzer bir açıklama için bkz. Öztan, *Miras Hukuku*, s. 143.

¹⁶ Esat Şener, *Miras Hukuku, Birinci Kitap* (Ankara: Olgaç Matbaası, 1977), s. 215; Kılıçoğlu, s. 164; Köprülü, s. 279. Benzer bir açıklama için bkz. Ali İhsan Özüğür, “Miras Hakkından Iskat”, *Ankara Barosu Dergisi*, S. 3 (1996): 346; Antalya, N.868; Karaca, s. 5; Şenocak, s. 421.

¹⁷ Bir Yargıtay kararında, mirasçı hakkında ceza davasının bulunması halinde, mirasçılıktan çıkarma sebeplerinin gerçekleştiği hususunun, ceza davası ve bu davada dinlenen tanık beyanlarıyla ispat edilebileceği belirtilmiştir. Bkz. Y. 2. HD E. 2013/1958, K. 2013/4369, 21.02.2013: “*Mirasbırakan, 24.04.2007 tarihli vasiyetnamesiyle kızı ... yı mirasçılıktan çıkarmış, tasarrufta çıkarma sebeplerini de*

edilmediği için suçtan ceza almamış olabilir hatta suç teşebbüs aşamasında kalmış olabilir¹⁸. Bu noktada suçun ağırlığı ceza hukuku kuralları değil, medeni hukuk kuralları dikkate alınarak belirlenir; önemli olan işlenen suçun aile bağları üzerindeki etkisidir¹⁹. Bir görüşe göre²⁰, madde metninde yer alan ağır suç kavramı ceza hukuku kavramı olmaktan çıkmış, bir medeni hukuk kavramı haline gelmiştir.

Mirasbırakanın bu sebebe dayanarak mirasçısını mirasından uzaklaştırabilmesi için mirasçının kusurlu olması gerekir. Eğer mirasçı ayırt etme gücünden yoksun ise kusurundan bahsedilemeyeceğinden mirasçılıktan da çıkarılamaz²¹. Mirasçı ayırt etme gücünden geçici olarak yoksun olabilir. Bir görüşe göre²², böyle bir durumda TBK md. 59 hükmü kıyasen uygulanabilir. Buna göre ayırt etme gücünü geçici olarak kaybeden mirasçı, ayırt etme gücünü kaybetmede kusurunun bulunmadığını ispat edemezse mirasçılıktan çıkarılabilmelidir²³. Bunun dışında mirasçının fiilinin hukuka aykırı olması gerekir. Hukuka uygunluk sebebi olduğundan meşru müdafaa halinde mirasçı, mirasçılıktan çıkarılamaz²⁴.

---

göstermiştir. Mirasbırakan vasiyetnamesinde; mirasçılığından çıkardığı kızının, kendisine ve diğer aile bireyelerine yönelik hakaret ile namus ve şerefine yönelik ağır suçlamalarda bulunduğunu belirterek, davacıyı mirasçılıktan çıkardığını açıklamıştır. Mirasbırakanın çıkarma sebebi olarak gösterdiği bu olaylar, gerçek olduğu takdirde, mirasçılıktan çıkarmayı haklı kılacak ağırlıktadır. Davalılar, delil olarak gösterdikleri ceza dosyası ve tanık beyanlarıyla; çıkarma sebebi olarak gösterilen bu olayların gerçekliğini kanıtlamıştır (TMK .md.512/2). Bu durumda, mirasçılıktan çıkarma işleminin iptaline ilişkin davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde kabulüne karar verilmesi isabetsiz olmuş, bozmayı gerektirmiştir” (www.legalbank.net, erişim tarihi: 22.02.2023).

- ¹⁸ Weimar, Art. 477, N. 5; Christoph Wildisen, Erbrecht Art. 457-640 ZGB, in: Peter Breitschmid/Alexandra Jungo (Hrsg.), CHK-Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (Zürich: Schulthess Juristische Medien AG, 3. Auflage, 2016), Art. 477, N. 3.
- ¹⁹ Şener, s. 219-220; Köprülü, s. 282-283; Kocayusufpaşaoğlu, s. 308-309; Dural ve Öz, N. 923-924; İmre ve Erman, s. 248; Gençcan, s. 467; Antalya, N. 878-879; Yağcı, s. 132, 133; Eren ve Yücer Aktürk, N. 589-590. Yargıtay’a göre, murisin eşinin cenaze töreninden sonra, mirasçının murisi birçok kişinin önünde sarsarak ona hakaret etmesi mirasçılıktan çıkarma sebebidir. Bkz. Y. 3. HD E. 2018/7003, K. 2019/2130, 14.03.2019 (www.legalbank.net, erişim tarihi: 22.02.2023).
- ²⁰ Escher, s. 189; Kocayusufpaşaoğlu, s. 309.
- ²¹ Şener, s. 215; Kocayusufpaşaoğlu, s. 310; Dural ve Öz, N. 925; Yağcı, s. 135.
- ²² Kocayusufpaşaoğlu, s. 310; Dural ve Öz, N. 925.
- ²³ Şener, s. 221; Dural ve Öz, N. 925.
- ²⁴ Şakir Berki, Miras Hukuku, (Ankara: Sevinç Matbaası, 1975), 42; Köprülü, s. 283; Kocayusufpaşaoğlu, s. 310; Dural ve Öz, N. 925; Antalya, N. 877; Yağcı, s. 127.

Mirasçılıktan çıkarılma sebebi teşkil edebilmesi için ağır suçun mirasbırakana veya mirasbırakanın yakınlarından birine karşı işlenmiş olması gerekir. Mirasbırakanın yakınları kavramı, onun ailesinden daha geniş bir kitleye işaret eder²⁵. Mirasbırakanın yakın ilişkisi içinde bulunduğu arkadaşları bu kavrama dâhildir ancak ilişki içinde olmadığı akrabaları sırf kan bağı nedeniyle bu kapsam içinde yer almaz²⁶. Bir görüşe göre²⁷, bir kişiye karşı işlenen fiilden, o kişiyle arasındaki sıkı bağ sebebiyle mirasbırakan o fiil kendisine karşı işlenmiş gibi etkileniyorsa o kişi madde metninde geçen mirasbırakanın yakınları kavramı kapsamında yer alır. Sıkı bağın sebebi kuvvetli sevgi ve şefkat duygusu olabilir²⁸. Mirasbırakanın yakın arkadaşları bu kapsama dâhil olduğu gibi bağlılık duygusu sebebiyle mirasbırakanın nişanlısı, sütanesi, çocuğu gibi ilgilendiği ve yetiştirdiği kişiler ile mirasbırakanı koruyup kollayan kişiler de bu kapsama dâhil olabilir²⁹.

b. Mirasçının Mirasbırakana veya Mirasbırakanın Ailesi Üyelerine Karşı Aile Hukukundan Doğan Yükümlülüklerini Önemli Ölçüde Yerine Getirmemiş Olması

Yukarıda da ifade edildiği üzere, mirasbırakanın saklı paylı mirasçısını, mirasçılıktan çıkarabilmesi için kanunda belirtilen iki sebepten birinin gerçekleşmiş olması gerekir. Bu sebeplerden birincisi, mirasçının mirasbırakana veya mirasbırakanın yakınlarından birine karşı ağır bir suç işlemiş olmasıdır; diğer sebep ise mirasçının, mirasbırakana veya mirasbırakanın ailesi üyelerine karşı aile hukukundan doğan yükümlülüklerini önemli ölçüde yerine getirmemiş olmasıdır.

Bir görüşe göre³⁰, bu sebep diğer sebeple karşılaştırıldığında daha genel niteliklidir. Aile hukukundan doğan birçok yükümlülükten bahsedilebilir. Bu noktada öncelikle TMK md. 322 hükmü örnek olarak gösterilebilir. Bu maddede, “*Ana, baba ve çocuk, ailenin huzur ve bütünlüğünün gerektirdiği şekilde birbirlerine yardım etmek, saygı ve anlayış göstermek ve aile onurunu gözetmekle yükümlüdürler*” denmekte ve karşılıklı yükümlülükler işaret edilmektedir.

²⁵ Köprülü, s. 283; Kocayusufpaşaoğlu, s. 311; Dural ve Öz, N. 927; İmre ve Erman, s. 249; Gençcan, s. 467; Eren ve Yücer Aktürk, N. 590.

²⁶ Dural ve Öz, N. 927; Yağcı, s. 112-113.

²⁷ Kocayusufpaşaoğlu, s. 311; Dural ve Öz, N. 927; Antalya, N. 882; Yağcı, s. 104-105, 108.

²⁸ Şener, s. 221; İmre ve Erman, s.249; Yağcı, s. 104.

²⁹ Benzer örnekler için bkz. İmre ve Erman, s. 249; Dural ve Öz, N. 927; Gençcan, s. 467.

³⁰ İmre ve Erman, s. 249.

Nafaka yükümlülüğü de aile hukukundan doğan yükümlülüklerdendir. TMK md. 364 f. 1 hükmü uyarınca, “*Herkes, yardım etmediği takdirde yoksulluğa düşecek olan üstsoyu ve altsoyu ile kardeşlerine nafaka vermekle yükümlüdür*”. Bu yükümlülüğün, esasen bir ahlak kuralının bir hukuk kuralı haline gelmesinden kaynaklandığı ifade edilmektedir³¹. Aile bireylerinin dayanışma ve yardımlaşma içinde bulunması gerektiği düşüncesinden hareketle, TMK md. 364 ve devamı maddelerinde düzenlenen bu nafaka türüne, *yardım nafakası* da denmektedir³². İlgili hüküm uyarınca, nafaka yükümlülüğü, yalnızca üstsoy ve altsoy kan hısımları ile kardeşler³³ arasındadır ve bu yükümlülük karşılıklıdır.

Evlilik birliği sebebiyle eşlerin de karşılıklı yükümlülükleri bulunur. Örneğin TMK md. 185 hükmünde, “*Evlenmeyle eşler arasında evlilik birliği kurulmuş olur. Eşler, bu birliğin mutluluğunu elbirliğiyle sağlamak ve çocukların bakımına, eğitim ve gözetimine beraberce özen göstermekle yükümlüdürler. Eşler birlikte yaşamak, birbirine sadık kalmak ve yardımcı olmak zorundadırlar*” denmektedir.

Mirasbırakanın bu sebebe dayanarak bir mirasçısını mirasından uzaklaştırabilmesi için yukarıda belirtildiği gibi mirasçının aile hukukundan doğan bir yükümlülüğünün bulunması ve bu yükümlülüğün mirasçı tarafından yerine getirilmemiş olması gerekir³⁴. Önemle belirtmek gerekir ki kusurlu olsa

³¹ Bülent Köprülü ve Selim Kaneti, Aile Hukuku (İstanbul: Filiz Kitabevi, 2. Basım, 1989), s. 289; Cem Baygın, Soybağı Hukuku, (İstanbul: On İki Levha Yayınları, 1. Basım, 2010), s. 443; Mustafa Dural, Tufan Öğüz ve Mustafa Alper Gümüş, Türk Özel Hukuku, Cilt: III: Aile Hukuku (İstanbul: Filiz Kitabevi, 17. Basım, 2022), N. 1756; Yılmaz Ergenekon, Türk Medeni Hukukunda Yardım Nafakaları (Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1. Basım, 1966), s. 25-26; Turgut Akıntürk ve Derya Ateş, Aile Hukuku (İstanbul: Beta Yayınları, 20. Basım, 2017), s. 443-444; Hayrunnisa Özdemir, “Yargıtay Kararları Işığında Türk Medeni Hukukunda Yardım Nafakası”, Terazi Hukuk Dergisi, Cilt 9, S.100 (2014): 65-66; Bilge Öztan, Aile Hukuku (Ankara: Turhan Kitabevi, 6. Basım, 2015), s. 1201; Ahmet Cemal Ruhi, Nafaka Hukuku (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2. Basım, 2005), s. 141.

³² Akıntürk ve Ateş, s. 444.

³³ Kardeşlerin mutlaka hem analarının hem de babalarının ortak olması gerekmez. Yalnızca ana bir ya da yalnızca baba bir kardeşler de nafaka yükümlüsü veya alacaklısı olabilir (Nurten Yetik, Açıklamalı-İçtihatlı Ehliyet-Velayet-Nüfus-Vesayet-Nafaka (Ankara: Adil Yayınevi, 1. Basım, 2003), 188; Baygın, s. 447; Ergenekon, s. 57; Ruhi, s. 147).

³⁴ Örneğin vekâletin kötüye kullanılması, aile hukukundan doğan yükümlülüklerin ihlali kapsamında değerlendirilemez. Bkz. Y. 3. HD E. 2019/5522, K. 2020/8054, 22.12.2020 (www.legalbank.net, erişim tarihi: 22.02.2023).

bile mirasçının aile hukukundan doğan yükümlülüklerini ihlal etmesi her zaman mirasçılıktan çıkarma sebebi teşkil etmez; bunun için mirasçının yükümlülüklerini önemli ölçüde yerine getirmemiş olması başka bir deyişle ağır bir şekilde ihlal etmiş olması gerekir³⁵.

Bu noktada önemle belirtmek gerekir ki mirasbırakanın bir mirasçısını mirasından uzaklaştırabilmesi için mirasçının ya ağır bir suç işlemiş olması ya da aile hukukundan doğan yükümlülüklerini önemli ölçüde yerine getirmemiş olması gerekir. Başka bir deyişle mirasçılıktan çıkarmada, ağır suç işlemenin alternatifini aile hukukundan doğan yükümlülüklerin önemli ölçüde yerine getirilmemesidir. Biri diğerinin alternatifini olduğuna göre bu iki kavramın birbiriyle uyumlu ve orantılı bir şekilde yorumlanması gerekir. Aksi takdirde ağır suç sebebine dayalı olarak bir mirasçının ıskatı daha zor iken aile hukukundan doğan yükümlülüklerin önemli ölçüde yerine getirilmemesi sebebine dayalı olarak bir mirasçının ıskatı daha kolay olur. Böyle bir durumda ise çarpık sonuçlar ortaya çıkar³⁶. Aile hukukundan doğan yükümlülüklerin önemli ölçüde yerine getirilmemiş olması ağır bir suç işlenmiş gibi mirasbırakanın mirasçısını saklı payından mahrum bırakarak cezalandırmasını haklı kılacak ağırlık ve yoğunlukta olmalıdır. Bir görüşe göre³⁷ *ağır* ifadesi ile *önemli ölçüde* ifadesi arasında hukuken bir anlam farkı bulunmamaktadır.

Mirasbırakanın bu sebebe dayanarak bir mirasçısını mirasından uzaklaştırabilmesi için somut olayda objektif ve sübjektif unsurların bir arada bulunması gerekir³⁸. Öncelikle mirasçının fiili objektif olarak aile bağlarını koparacak nitelikte olmalıdır. Aksi takdirde mirasçılıktan çıkarma kurumu, mirasbırakanın mirasçılara karşı kullanabileceği bir baskı aracına dönüşür³⁹. Hatta bu kurum, kötüye kullanmaya açık hale gelir⁴⁰. Ayrıca mirasçının fiilinin objektif olarak aile bağını koparacak nitelikte olması yeterli değildir. Somut olayda mirasçının fiilinin sübjektif olarak aile bağlarını koparmış olması gerekir⁴¹.

³⁵ Weimar, Art. 477, N. 11; Escher, s. 190; Kocayusufpaşaoğlu, s. 313; Dural ve Öz, N. 930; Antalya, N. 889.

³⁶ Serozan ve Engin, § 4 N. 186a.

³⁷ Yağcı, s. 184.

³⁸ Steinauer, CR CC II, Art. 477, N. 12; Wildisen, Art. 477, N. 5. Yargıtay'a göre mirasbırakanı korumak amacıyla vesayet davası açılması aile bağlarını koparacak nitelikte değildir. Bkz. Y. 3. HD E. 2015/11678, K. 2015/19101, 30.11.2015 (www.legalbank.net, erişim tarihi 22.02.2023)

³⁹ Şener, s. 223; Serozan ve Engin, § 4 N. 186.

⁴⁰ Yağcı, s. 191.

⁴¹ Kocayusufpaşaoğlu, s. 313; Dural ve Öz, N. 931; Antalya, N. 89; Yağcı, s. 188.

Kişinin ailesinin onaylamadığı bir kişiyle evlenmesinin objektif olarak aile bağıni koparacak nitelikte bir fiil olmadığı kabul edilmektedir⁴². Bu husus Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 20.03.2002 tarihli ve E.2002/2-189 K. 2002/201 sayılı kararında⁴³ da açıkça belirtilmiştir. Kaldı ki evlenen kişi ergin ise burada hukuka aykırı bir durum da yoktur⁴⁴. Benzer şekilde ergin bir kişinin başka evde oturması, bağımsız bir hayat kurması da aile hukukundan doğan yükümlülüklerin yerine getirilmemesi olarak değerlendirilemez⁴⁵. Başka bir Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararında⁴⁶ da mirasçının mirasbırakanı uzun yıllardır arayıp sormaması, bayramlarda gelip bayramını kutlamaması, hastalandığında ziyaret etmemesi mirasçılıktan çıkarma için yeterli sebep olarak kabul edilmemiştir⁴⁷.

Aile hukukundan doğan yükümlülüklerin yalnızca mirasbırakana karşı değil, onun ailesi üyelerine karşı ihlal edilmesi de mirasçılıktan çıkarma sebebidir. Aile üyeleri kavramına kimlerin dâhil olduğu tartışmalıdır. Bir görüşe göre⁴⁸, aile üyeleri ifadesi yalnızca kan hısımları ile evlatlık ve eşi kapsar. Başka bir görüşe göre⁴⁹, aile üyeleri kavramına kayın hısımları ile nişanlı da dâhildir. Bu konuya ilişkin bir diğer görüşe göre⁵⁰, kayın hısımlarının bu kapsama dâhil edilmesi kanunun amacıyla bağdaşmaz ancak niteliği gereği nişanlının aile üyelerinden sayılması gerekir.

⁴² Kocayusufpaşaoğlu, s. 313; Serozan ve Engin, § 4 N. 186; Dural ve Öz, N. 931; Yağcı, s. 169; Gençcan, s. 468.

⁴³ Y. HGK. E.2002/2-189, K. 2002/201, 20.03.2002 (www.legalbank.net, erişim tarihi: 12.09.2022).

⁴⁴ Kocayusufpaşaoğlu, s. 313.

⁴⁵ Şener, s. 227; Kocayusufpaşaoğlu, s. 312; Serozan ve Engin, § 4 N. 186; Yağcı, s. 169.

⁴⁶ Y. HGK. E. 968/2-730, K. 751,27.09.1972 (İmre ve Erman, s. 250, dn. 15).

⁴⁷ Mirasçının mirasbırakanı ziyarete gelmesi ancak mirasbırakanın kapıyı açmaması halinde, Yargıtay'a göre mirasçı evlatlık vazifesini yerine getirmeye çalışmış, bu yönde çaba göstermiştir. Bkz. Y. 3. HD E. 2015/19402, K. 2017/4866, 06.04.2017 (www.legalbank.net, erişim tarihi 22.02.2023). Aynı yönde bkz. Y. 3. HD E. 2015/3523, K. 2017/4550, 04.04.2017 (www.legalbank.net, erişim tarihi 22.02.2023). Aile hukukundan doğan yükümlülüklerin önemli ölçüde ihlal edildiği gerekçesiyle mirasçılıktan çıkarmaya ilişkin yargı kararları için bkz. Kartal, s. 614 vd.

⁴⁸ Antalya, N. 885; Dural ve Öz, N. 933, dn. 591'de belirtilen yazarlar.

⁴⁹ Kocayusufpaşaoğlu, s. 314; Yağcı, s. 156-157.

⁵⁰ Dural ve Öz, N. 933.

3. Şekli

TMK md. 510 hükmü uyarınca; mirasçı, mirasbırakana veya mirasbırakanın yakınlarından birine karşı ağır bir suç işlemişse ya da mirasçı, mirasbırakana veya mirasbırakanın ailesi üyelerine karşı aile hukukundan doğan yükümlülüklerini önemli ölçüde yerine getirmemişse, mirasbırakan ölümüne bağlı tasarrufla saklı paylı mirasçısını mirasçılıktan çıkarabilir. Bunun için mirasbırakanın ölümüne bağlı tasarrufta bulunması gerekir⁵¹. Mirasçılıktan çıkarma, tek taraflı bir tasarruf olduğundan, mirasbırakanın vasiyetname yapma yoluna gitmesi daha uygun olur⁵².

TMK md. 512 f.1 hükmünde, “*Mirasçılıktan çıkarma, mirasbırakan ancak buna ilişkin tasarrufunda çıkarma sebebini belirtmişse geçerlidir*” denmektedir. Buna göre çıkarma sebebi, mutlaka mirasbırakan tarafından gösterilmelidir⁵³. Mirasbırakan çıkarma sebebine ilişkin delil sunmak zorunda değildir. Ancak delillerin sunulmasında, tasarrufa eklenmesinde yarar vardır⁵⁴. Zira ileride bu konuya ilişkin bir uyuşmazlık çıkması muhtemeldir. Mirasçılıktan çıkarılan, bu tasarrufa itiraz edebilir. Böyle bir durumda da çıkarma sebebinin varlığını ispat yükü bu tasarruftan yararlanan mirasçı ya da vasiyet alacaklısı üzerinde olur (TMK md. 512 f. 2).

Mirasbırakan ölümüne bağlı tasarrufunda çıkarma sebebini göstermemiş olabilir veya mirasbırakan tarafından gösterilen sebep, gerçek olmayabilir. Çıkarma sebebi tasarrufta gösterilmemişse veya sebebin varlığı ispat edilememişse mirasçı saklı payını talep edebilir (TMK md. 512 f. 3). Bu tasarrufun iptali için açılan davada, tenkise ilişkin hükümler uygulanır⁵⁵.

⁵¹ Weimar, Art. 477, N. 16; Steinauer, N. 382; Antalya, N. 870; İmre ve Erman, s. 251; Gençcan, s. 469; Eren ve Yücer Aktürk, N. 592.

⁵² Weimar, Art. 477, N. 16; Şener, s. 213; İmre ve Erman, s. 251-252; Serozan ve Engin, § 4 N. 183. Bir görüşe göre, mirasbırakanın bir mirasçısını üçüncü kişiyle yaptığı miras sözleşmesiyle mirasçılıktan çıkarması geçersizdir. Zira bu görüşe göre, mirasçının mirastan mahrum bırakılmasına ilişkin sözleşmesel yükümlülük başka bir deyişle mirasçılıktan çıkarma taahhüdü ZGB md. 27'ye (TMK md. 23) aykırı olup, mirasçının affını imkânsız hale getirir. Detaylı bilgi için bkz. Klaus Bürgi, Art. 477 ZGB, in: Jolanta Kren Kostkiewicz, Stephan Wolf, Marc Amstutz, Roland Fankhauser (Hrsg.), ZGB Kommentar Schweizerisches Zivilgesetzbuch, OFK - Orell Füssli Kommentar (Navigator.ch), (Zürich: Orell Füssli Verlag AG, 4. Aktualisierte Auflage, 2021), Art. 477, N. 3; Leila Roussianos et Géraldine Auberson, Art 477 CC, in Antoine Eigenmann, Nicolas Rouiller (Hrsg.), Commentaire du droit des successions (art. 457-640 CC; art. 11-24 LDFR). Bern: Stämpfli Verlag AG, 2012, Art 477, N. 6.

⁵³ Serozan ve Engin, § 4 N. 183; Antalya, N. 894; Eren ve Yücer Aktürk, N. 593.

⁵⁴ Kocayusufpaşaoğlu, s. 316; İmre ve Erman, s. 252; Dural ve Öz, N. 938.

⁵⁵ İmre ve Erman, s. 256; Antalya, N. 896; Eren ve Yücer Aktürk, N. 598. Ayrıca bkz. Y. 3. HD E. 2016/9952, K. 2018/2354, 13.03.2018 (www.legalbank.net, erişim tarihi:

Mirasbırakan çıkarma sebebi hakkında açık hataya düşmüş olabilir. Böyle bir durumda ise çıkarma geçersiz olur ve mirasçı yalnızca saklı payını değil, miras payını talep edebilir (TMK md. 512 f. 3). Bunun dışında genel iptal sebeplerinden birine dayanılarak da ölüme bağlı tasarrufun iptali istenebilir. Örneğin ölüme bağlı tasarrufun yapıldığı anda mirasbırakanın ayırt etme gücünün olmadığı, ehliyetinin bulunmadığı ileri sürülebilir. Böyle bir durumda tasarrufun tamamı iptal edileceğinden, çıkarılan mirasçı yine yalnızca saklı payını değil, miras payını talep edebilir⁵⁶.

4. Hüküm ve Sonuçları

TMK md.511 f.1 hükmü uyarınca, mirasçılıktan çıkarılan kimse, beklenen miras hakkını kaybeder⁵⁷. Mirasçılıktan çıkarılan kimse, mirastan pay alamayacağı gibi tenkis davası da açamaz. Ancak bazı yazarlara göre⁵⁸, mirasbırakan mirasçılıktan çıkardığı mirasçısına ölüme bağlı tasarrufla bir mal vasiyeti dahi yapabilir çünkü mirasçılıktan çıkarmada mirasçı, mirasçı olma ehliyetini kaybetmemiştir. Bunun dışında mirasçılıktan çıkarmanın, aile hukukundan doğan hak ve yükümlülüklerle bir etkisinin olmadığı ifade edilmektedir⁵⁹.

Mirasçılıktan çıkarılanın altsoyu bu durumdan etkilenmez. TMK md. 511 f. 2 hükmü uyarınca, mirasbırakan *başka türlü tasarrufla bulunmadıkça* mirasçılıktan çıkarılan kimsenin miras payı, o kimse mirasbırakandan önce ölmüş gibi mirasçılıktan çıkarılanın varsa altsoyuna, yoksa mirasbırakanın yasal mirasçılarına kalır.

22.02.2023); Y. 3. HD E. 2013/15823, K. 2014/2876, 25.02.2014 (www.legalbank.net, erişim tarihi: 22.02.2023).

⁵⁶ Kocayusufpaşaoğlu, s. 317; İmre ve Erman, s. 257; Antalya, N. 909; Eren ve Yücer Aktürk, N. 600.

⁵⁷ Steinauer, N. 383; Kocayusufpaşaoğlu, s. 315; İmre ve Erman, s. 254; Dural ve Öz, N. 940; Serozan ve Engin, § 4 N. 184; Antalya, N. 901; Gençcan, s. 469; Eren ve Yücer Aktürk, N. 594.

⁵⁸ İmre ve Erman, s. 254; Öztan, Miras Hukuku, s. 149; Özüğür, Iskat, s. 349. Mirasçılıktan çıkarmanın hüküm ve sonuçları bakımından temkinli bir yaklaşım için bkz. Selin Sert, "Mirasçılıktan Çıkarmanın Nafaka Yükümlülüğüne Etkisi". Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, C.5, S.16, (2014): 240.

⁵⁹ Yağcı, s. 358. Ayrıca bkz. Hüseyin Hatemi. Miras Hukuku (İstanbul: 5. Basım, Vedat Kitapçılık, 2014), s. 113: "*Iskat (mirasçılıktan çıkarma) (TMK. 510) ve mahrumiyet (mirastan yoksunluk) (TMK. 578) kan hısımlığına değil sadece mirasçılığa son verir, iskat edilenin veya mahrum kalanın mirasçı olmasını önlerler*".

Mirasçılıktan çıkarmada, kural olarak mirasçılıktan çıkarılan saklı paylı mirasçı da dikkate alınarak, saklı paylar hesaplanır; mirasçılıktan çıkarılan saklı paylı mirasçıya isabet eden saklı pay oranı, mirasbırakanın tasarruf oranına (nisabına) eklenir⁶⁰. Buna karşılık TMK md. 511 f. 3 hükmü uyarınca, mirasçılıktan çıkarılan kimsenin altsoyu, o kimse mirasbırakandan önce ölmüş gibi saklı payını isteyebilir. Bu durumda, mirasçılıktan çıkarılan kimsenin altsoyu bulunmuyorsa veya mirasçılıktan çıkarılanın altsoyu saklı paylı mirasçı değilse mirasçılıktan çıkarılanın saklı payı, mirasbırakanın tasarruf oranına (nisabına) eklenir. Böylelikle mirasbırakanın terekesinin tasarruf edilebilir kısmı genişler⁶¹.

C. Somut Olayda Cezai Mirasçılıktan Çıkarma Sebeplerinin Bulunup Bulunmadığı

Karara konu olayda mirasbırakan baba; davacı mirasçı kızının anne ve babasının rızası bulunmaksızın evden ayrıldığını, haber vermeden anne ve babasının tanımadığı biriyle evlendiğini, bayramlarda ve önemli günlerde ailesini aramadığını, boşandıktan sonra eski eşiyile nikâhsız olarak yaşamaya devam ettiğini, rica minnet üzerine zoraki eve geldiği son dönemde de anne ve babasına yabancı biri gibi davrandığını ve etrafa özel hayatı ile geçmiş hakkında bazı şeyler anlatarak anne ve babasını kötülediğini ileri sürerek, aile hukukundan doğan yükümlülüklerini önemli ölçüde yerine getirmediğinden bahisle davacı mirasçı kızını mirasçılıktan çıkarmıştır. İlgili Yargıtay kararında, davacı mirasçının mirasbırakan babasına ve davalı annesine karşı ilgisiz kaldığının tanık beyanlarıyla sabit olduğu ve dinlenen tanık beyanlarına göre, dava konusu vasiyetnameler ile mirasbırakan babanın davacı mirasçı kızını mirastan çıkarma sebebi olarak ileri sürdüğü vakıaların mirasçılıktan çıkarma sebebi sayılabilecek nitelik ve nicelikte bulunduğu, davacının anne ve babasına karşı olan aile hukukundan doğan yükümlülüklerini büyük ve kusurlu davranışlarıyla yerine getirmediği belirtilmiştir.

Öncelikle davacı mirasçının anne ve babasıyla birlikte yaşamak zorunda olup olmadığı hususu üzerinde duralım. TMK md. 339 f. 2 hükmü uyarınca, “Çocuk, ana ve babasının sözünü dinlemekle yükümlüdür”. Aynı maddenin dördüncü fıkrası uyarınca, “Çocuk, ana ve babanın rızası dışında evi terk edemez”. Ancak bu madde velayet altında bulunan çocuklar ile ilgili bir

⁶⁰ Dural ve Öz, N. 1180; İmre ve Erman, s. 255; Yağcı, s. 468.

⁶¹ Kocayusufpaşaoğlu, s. 408; İmre ve Erman, s. 255; Dural ve Öz, N. 943, 945; Antalya, N. 904.

düzenleme olup, davacı mirasçı ergin olduğundan somut olayda uygulanma kabiliyeti yoktur. O halde, somut olayda davacı mirasçının anne ve babasıyla birlikte yaşamak zorunda olduğundan bahsedilemeyeceğinden, bu noktada aile hukukundan doğan bir yükümlülüğün yerine getirilmemesi de söz konusu değildir. Kaldı ki, yukarıda da ifade edildiği üzere, ergin bir kişinin başka evde oturması, bağımsız bir hayat kurması aile hukukundan doğan yükümlülüklerin yerine getirilmemesi olarak değerlendirilemez⁶².

Mirasçılıktan çıkarmada yaşam tarzı önemlidir⁶³. Kararda, davacı mirasçının eğitimini yurt dışında tamamladığından bahsedilmektedir. Buradan hareketle somut olayda davacı mirasçının daha önce de anne ve babasından ayrı yaşadığı, ayrı yaşama olgusunun davacı mirasçının anne ve babasına yabancı bir durum olmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca kararda, davacı mirasçının evi terk etmesinden sonra anne ve babasının çiçek yaptırarak davacı mirasçının evine gittiğinden, tanık beyanlarının bu yönde olduğundan bahsedilmektedir. Anne ve babasının çiçek yaptırarak davacı mirasçının yeni adresine gitmesi, somut olayda müterafik kusurun olabileceğini de düşündürmektedir. Önemle belirtmek gerekir ki aile bağlarını zedeleyen, bu bağların kopmasına sebep olan olayların meydana gelmesinde aynı veya daha fazla oranda kusurunun bulunması halinde mirasbırakan mirasçısını mirasından uzaklaştırılmaz⁶⁴. Bunun dışında karşılıklı davranışların da bir arada takdir edilmesi gerekir⁶⁵. Ancak kararda bu konular üzerinde durulmadığı görülmektedir.

Yukarıda da ifade edildiği üzere, kişinin ailesinin onaylamadığı bir kişiyle evlenmesinin objektif olarak aile bağıni koparacak nitelikte bir fiil olmadığı kabul edilmektedir⁶⁶. Bu husus Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 20.03.2002 tarihli ve E.2002/2-189 K. 2002/201 sayılı kararında⁶⁷ da açıkça belirtilmiştir. Kaldı ki, evlenen kişi ergin ise burada hukuka aykırı bir durum da yoktur⁶⁸. O halde somut olayda davacı mirasçının anne ve babasına haber

---

⁶² Kocayusufpaşaoğlu, s. 312.

⁶³ Escher, s. 190.

⁶⁴ Weimar, Art. 477, N. 12; Kocayusufpaşaoğlu, s. 310; Dural ve Öz, N. 926; Antalya, N. 883.

⁶⁵ Escher, s. 190.

⁶⁶ Roussianos et Auberson, Art. 477, N. 12; Kocayusufpaşaoğlu, s. 313; Dural ve Öz, N. 931; Gençan, s. 468.

⁶⁷ Y. HGK. E.2002/2-189, K. 2002/201, 20.03.2002 (www.legalbank.net, erişim tarihi: 12.09.2022).

⁶⁸ Kocayusufpaşaoğlu, s. 313.

vermeden onların tanımadığı bir kişiyle evlenmesi aile hukukundan doğan yükümlülüklerin yerine getirilmemesi olarak değerlendirilemez. Bunun dışında kişinin boşandığı eşiyle nikâhsız olarak yaşamaya devam etmesinde de hukuka aykırı bir durum yoktur⁶⁹.

Somut olayda tanık beyanlarıyla sabit olan tek husus, davacı mirasçının anne ve babasına ilgi göstermemesi, onları arayıp sormaması ve onları ziyaret etmemesidir. Belki mirasçının anne ve babasına ilgi göstermemesi, onları arayıp sormaması ve onları ziyaret etmemesi aile hukukundan doğan yükümlülüklerin ihlali olarak değerlendirilebilir. Ancak kusurlu olsa bile mirasçının aile hukukundan doğan yükümlülüklerini ihlal etmesi her zaman mirasçılıktan çıkarma sebebi teşkil etmez; bunun için mirasçının yükümlülüklerini önemli ölçüde yerine getirmemiş olması başka bir deyişle ağır bir şekilde ihlal etmiş olması gerekir⁷⁰. Yukarıda da belirtildiği üzere, mirasbırakanın bu sebebe dayanarak bir mirasçısını mirasından uzaklaştırabilmesi için somut olayda objektif ve sübjektif unsurların bulunması gerekir. Öncelikle mirasçının fiili objektif olarak aile bağlarını koparacak nitelikte olmalıdır. Aksi takdirde mirasçılıktan çıkarma kurumu, mirasbırakanın mirasçılara karşı kullanabileceği bir baskı aracına dönüşür⁷¹. Hatta bu kurum, kötüye kullanmaya açık hale gelir⁷². Ayrıca mirasçının fiilinin objektif olarak aile bağını koparacak nitelikte olması yeterli değildir. Somut olayda mirasçının fiilinin sübjektif olarak aile bağlarını koparmış olması gerekir⁷³. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 27.09.1972 tarihli ve E. 968/2-730 K. 751 sayılı kararında⁷⁴ da belirtildiği üzere, mirasçının mirasbırakanı uzun yıllardır arayıp sormaması, bayramlarda gelip bayramını kutlamaması, hastalandığında ziyaret etmemesi mirasçılıktan çıkarma için yeterli değildir. Kaldı ki kararda, davacı mirasçının son dönemde anne ve babasının yanına geldiği belirtilmiştir.

---

⁶⁹ İnceleme konusu yapmış olduğumuz bu karara ilişkin olarak, davacının, ailesinin onaylamadığı birisiyle evlenmesi ve boşandığı eşiyle nikâhsız yaşaması halinin, ilk derece mahkemesi tarafından mirasçılıktan çıkarma nedeni olarak kabul edilmesinin, davacının kişilik haklarına müdahale niteliğinde olduğu yönündeki görüş ve diğer değerlendirmeler için bkz. Şahin Caner, s. 512.

⁷⁰ Kocayusufpaşaoğlu, s. 313; Dural ve Öz, N. 930.

⁷¹ Serozan ve Engin, § 4 N. 186.

⁷² Yağcı, s. 191.

⁷³ Kocayusufpaşaoğlu, s. 313; Dural ve Öz, N. 931.

⁷⁴ Y. HGK E. 968/2-730, K. 751, 27.09.1972 (İmre ve Erman, s. 250, dn. 15).

Yukarıda da ifade edildiği üzere, mirasçılıktan çıkarmada, ağır suç işlemenin alternatifi aile hukukundan doğan yükümlülüklerin önemli ölçüde yerine getirilmemesidir. Biri diğerinin alternatifi olduğuna göre bu iki kavramın birbiriyle uyumlu ve orantılı bir şekilde yorumlanması gerekir⁷⁵. Aksi takdirde ağır suç sebebine dayalı olarak bir mirasçının ıskatı daha zor iken aile hukukundan doğan yükümlülüklerin önemli ölçüde yerine getirilmemesi sebebine dayalı olarak bir mirasçının ıskatı daha kolay olur. Oysa aile hukukundan doğan yükümlülüklerin önemli ölçüde yerine getirilmemiş olması ağır bir suç işlenmiş gibi mirasbırakanın mirasçısını saklı payından mahrum bırakarak cezalandırmasını haklı kılacak ağırlık ve yoğunlukta olmalıdır. Kanaatimizce somut olayda davacı mirasçının davranış ve fiilleri bu ağırlık ve yoğunlukta değildir⁷⁶.

SONUÇ

Ergin bir kişinin anne ve babasıyla birlikte yaşama yükümlülüğünün bulunmadığı, kişinin ailesinin onaylamadığı bir kişiyle evlenmesinin objektif olarak aile bağıni koparacak nitelikte bir fiil olmadığı, kişinin boşandığı eşiyile nikâhsız olarak yaşamaya devam etmesinde de hukuka aykırı bir durumun bulunmadığı, mirasçının mirasbırakanı uzun yıllardır arayıp sormamasının, bayramlarda gelip bayramını kutlamamasının ve hastalandığında ziyaret etmemesinin mirasçılıktan çıkarma için yeterli sebep olarak kabul edilmediği, yetişkin bir kişinin kişisel tercihleri olarak nitelendirilebilecek davranış ve tutumların, anne ve baba tarafından tasvip edilmemesinin aile hukukundan doğan yükümlülüklerin ihlali şeklinde değerlendirilemeyeceği ve TMK md. 510 hükmü uyarınca, mirasçının aile hukukundan doğan yükümlülüklerini ihlal etmesinin de her zaman mirasçılıktan çıkarma sebebi teşkil etmediği bunun için mirasçının aile hukukundan doğan yükümlülüklerini ağır bir şekilde ihlal etmiş olması gerektiği dikkate alındığında, Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 26.01.2021 tarihli ve E. 2019/5571 K. 2021/471 sayılı kararının isabetli olmadığı sonuç ve kanaatine ulaşılmaktadır.

⁷⁵ Serozan ve Engin, § 4 N. 186a.

⁷⁶ Yargıtay tarafından verilen bu kararın isabetli olduğu yönündeki aksi görüş için bkz. Şahin Caner, s. 512.

KAYNAKÇA

- Akıntürk, Turgut ve Ateş, Derya. Aile Hukuku. İstanbul: Beta Yayınları, 20. Basım, 2017.
- Antalya, Osman Gökhan. Marmara Hukuk Yorumu-Miras Hukuku Cilt: III. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 4. Basım, 2019.
- Ayan, Mehmet. Miras Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 9. Basım, 2016.
- Baydar, Utku. Türk Medeni Kanununa Göre Mirasçılıktan Çıkarma. İstanbul: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005.
- Baygın, Cem. Soybağı Hukuku. İstanbul: On İki Levha Yayınları, 1. Basım, 2010.
- Berki, Şakir. Miras Hukuku. Ankara: Sevinç Matbaası, 1975.
- Bürge, Klaus. Art. 477 ZGB, in: Jolanta Kren Kostkiewicz, Stephan Wolf, Marc Amstutz, Roland Fankhauser (Hrsg.), ZGB Kommentar Schweizerisches Zivilgesetzbuch, OFK - Orell Füssli Kommentar (Navigator.ch). Zürich: Orell Füssli Verlag AG, 4. Aktualisierte Auflage, 2021.
- Çağa, Tahir. Türk-İsviçre Hukukuna Göre Mahfuz Hisseli Mirasçıların Hukuki Vaziyeti. İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1. Basım, 1950.
- Çakın, Nur. "Türk Hukukunda Mirastan Iskat ile İlgili Problemler". Ankara Barosu Dergisi, S.3 (1974): 523-536.
- Çubuklugil, Rıza. "Medeni Kanunumuzda Mirastan Adi Iskatın Hüküm ve Neticeleri". Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.8, S.3-4 (1951): 595-609.
- Çubuklugil, Rıza. "Mirastan Adi Iskatın Hukuki Mahiyeti ve Sebepleri". Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.7, S.3-4 (1950): 441-467.
- Dural, Mustafa, Öğüz, Tufan ve Gümüş, Mustafa Alper. Türk Özel Hukuku, Cilt: III: Aile Hukuku. İstanbul: Filiz Kitabevi, 17. Basım, 2022.
- Dural, Mustafa ve Öz, Turgut. Türk Özel Hukuku, Cilt: IV: Miras Hukuku. İstanbul: Filiz Kitabevi, 16. Basım, 2021.
- Eren, Fikret ve Yücer Aktürk, İpek. Türk Miras Hukuku. Ankara: Yetkin Yayınları, 4. Basım, 2021.
- Ergenekon, Yılmaz. Türk Medeni Hukukunda Yardım Nafakaları. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1. Basım, 1966.
- Ersöz, Oğuz. "Mirasçılıktan Cezalandırıcı Çıkartma". Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Y.7, S. 14 (Aralık 2019): 195-254.

- Escher, Arnold. Medeni Kanun Şerhi: Miras Hukuku (Çev.: Sabri Şakir Ansay). Ankara: Yeni Cezaevi Basımevi, 1949.
- Hatemi, Hüseyin. Miras Hukuku. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 5. Basım, 2014.
- İmre, Zahit ve Erman, Hasan. Miras Hukuku. İstanbul: Der Yayınları, 13. Basım, 2017.
- Karaca, Beytul Fatih. Cezalandırma Amacıyla Mirasçılıktan Çıkarma. İstanbul: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008.
- Kartal, Dilşah Buşra. “Yargıtay Kararları Işığında Mirasçılıktan Çıkarmanın Geçerlilik Şartları”. Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 30, C. 2 (Haziran 2022): 605-636.
- Kılıçoğlu, Ahmet. Miras Hukuku. Ankara: Turhan Kitabevi, 11. Basım, 2021.
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip. Miras Hukuku. İstanbul: Filiz Kitabevi, 3. Basım, 1987.
- Köprülü, Bülent. Miras Hukuku Dersleri: Mirasçılar – Ölümüne Bağlı Tasarruflar – Mirasın İntikali (Geçmesi). İstanbul: Fakülteler Matbaası, 2. Basım, 1985.
- Köprülü, Bülent ve Kaneti, Selim. Aile Hukuku. İstanbul: Filiz Kitabevi, 2. Basım, 1989.
- Özdemir, Hayrunnisa. “Yargıtay Kararları Işığında Türk Medeni Hukukunda Yardım Nafakası”. Terazi Hukuk Dergisi, Cilt 9, S.100 (2014): 65-78.
- Öztan, Bilge. Aile Hukuku. Ankara: Turhan Kitabevi, 6. Basım, 2015. (Aile Hukuku)
- Öztan, Bilge. Miras Hukuku. Ankara: Yetkin Yayınları, 12. Basım, 2021. (Miras Hukuku)
- Özüğür, Ali İhsan. “Miras Hakkından Iskat”. Ankara Barosu Dergisi, S. 3 (1996): 346-353.
- Roussianos, Leila et Auberson, Géraldine. Art 477 CC, in Antoine Eigenmann, Nicolas Rouiller (Hrsg.), Commentaire du droit des successions (art. 457-640 CC; art. 11-24 LDFR). Bern: Stämpfli Verlag AG, 2012.
- Ruhi, Ahmet Cemal. Nafaka Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2. Basım, 2005.
- Sarı, Suat. Uygulamalı Miras Hukuku. İstanbul: Filiz Kitabevi, 3. Basım, 2016.
- Serozan, Rona ve Engin, Baki İlkey. Miras Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 8. Basım, 2022.
- Sert, Selin. “Mirasçılıktan Çıkarmanın Nafaka Yükümlülüğüne Etkisi”. Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, C.5, S.16, (2014): 229-243.

- Sezen, Cehdi Cihan. Türk Hukukunda Mirastan Çıkarma. İstanbul: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008.
- Steinauer, Paul-Henri. Le droit des successions. Bern: Stämpfli Editions, 2. édition, 2015.
- Steinauer, Paul-Henri. Commentaire Romand, Code Civil II (ed. Pascal Pichonnaz, Bénédict Foëx, Denis Piotet), Art. 470-480. Bale: Helbing Lichtenhahn, 2016. (CR CC II)
- Şahin Caner, Ayşenur. “Aile Hukukundan Doğan Yükümlülüklerin Önemli Ölçüde Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Mirasçılıktan Çıkarma”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 13 (2), (2022): 506-518.
- Şener, Esat. Miras Hukuku, Birinci Kitap. Ankara: Olgaç Matbaası, 1977.
- Şenocak, Zarife. “Cezai Iskat ve Cezai Iskatın Hükümleri”. Prof. Dr. Ali Bozer’e Armağan, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara (1998): 421-429.
- Turanboy, Kürşat Nuri. Mirasbırakanın Denkleştirme ve Tenkise Bağlı Sağlararası Hukuki İşlemleri. Ankara: Yetkin Yayıncılık, 1. Basım, 2010.
- Weimar, Peter. Berner Kommentar, Schweizerisches Zivilgesetzbuch, Das Erbrecht, Band III, 1. Abteilung: Die Erben, 1. Teilband: Die gesetzlichen Erben, Die Verfügungen von Todes wegen, 1. Teil: Die Verfügungsfähigkeit, Die Verfügungsfreiheit, Die Verfügungsarten, Die Verfügungsformen, Art. 457-516 ZGB. Bern: Stämpfli Verlag, 2009.
- Wildisen, Christoph. Erbrecht Art. 457-640 ZGB, in: Peter Breitschmid, Alexandra Jungo (Hrsg.), CHK - Handkommentar zum Schweizer Privatrecht. Zürich: Schulthess Juristische Medien AG, 3. Auflage, 2016.
- Yağcı, Kürşad. Cezai Mirasçılıktan Çıkarma. İstanbul: On İki Levha, 1. Basım, 2013.
- Yetik, Nurten. Açıklamalı-İçtihatlı Ehliyet-Velayet-Nüfus-Vesayet-Nafaka. Ankara: Adil Yayınevi, 1. Basım, 2003.